

København N, den 14. november 2016

VI HJÆLPER HINANDEN

Til Folketingets Transport- og Bygningsudvalg

Danske Seniorer takker for lejligheden til at møde Udvalget den 24. november 2016 om Særloven for 75+ årige borgere, som vil forny kørekort.

Danske Seniorer vil ved mødet være repræsenteret ved landsformand Jørgen Fischer og næstformand Per K. Larsen. Nedenfor finder I et skriftligt oplæg, som vi ser frem til at uddybe på mødet.

Særloven om kørekort til seniorer.

Efter Færdselsloven § 59, stk.1 udstedes kørekort med en gyldighedstid på 15 år, dog højst indtil borgeren er 75 år. Af § 59 stk. 2 fremgår det, at ministeren kan fastsætte særlige regler om gyldighedstiden for borgere, der er fyldt 73 år. Efter de gældende regler skal borgere, der vil forny kørekortet, aflevere lægeattest når de fylder 75, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85 osv.

Det er Danske Seniorers opfattelse, at særloven er baseret på fordomme. Den gavner ikke færdselssikkerheden, og er dyr for både borgere og samfund. Vi er enige i, at særlige forhold, fx sygdom, kan medføre tab af kørekort men minder om, at alder ikke er en sygdom. Danske Seniorer anbefaler derfor, at Særloven afskaffes, så Færdselsloven er ens for alle, uanset alder.

Forhistorien.

Særloven har rødder tilbage til starten af 1950'erne, hvor en Kommission anbefalede en aldersgrænse for gyldigheden af kørekort på 70 år. Loven blev vedtaget således, at Justitsministeren kunne fastsætte særlige regler for 70+ årige borgere. Dette medførte, at der senere blev indført obligatoriske lægeundersøgelser for alle 70+ årige, som ville forny kørekort. Der er hverken i betænkning eller lovbemærkninger henvist til evidens for en sammenhæng mellem alder og trafiksikkerhed. Grænsen på 70 år er formentlig valgt, fordi det var pensionsalderen for statstjenestemænd

Særloven er fortsat gældende med mindre ændringer, fx er aldersgrænsen blev sat op fra 70 til 75 år i 2015, men lægeundersøgelsen er fortsat obligatorisk.

Da Særloven blev til i 1950'erne, var der ingen viden om sammenhængen mellem alder og trafiksikkerhed. Det er der kommet siden.

DANSKE SENIORER

Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 3537 2422
Fax: 3535 2880
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Kontonr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 7534 1217
anj@danske-seniorer.dk

Sammenhængen mellem alder og færdselssikkerhed.

I undersøgelser fra DTU, Institut for Trafik 2011-15, konkluderes det, at ældre er den sikreste gruppe af bilister. De forårsager få ulykker og klarer sig godt i forhold til andre aldersgrupper på trods af svækkelser, fordi de kompenserer, bruger deres erfaring og stopper i tide. Nogle, især kvinder, overkompenserer, ophører med at køre og mister mobilitet før de behøver. Bilen bliver fravalgt til fordel for fx cykel, som er mere usikker. Dette har særligt konsekvenser i landområder med begrænset offentlig trafik.

Havarikommissionen for Vejtrafik udsendte 2012 en analyse af de ulykker, hvor 70+ årige bilister er involveret. Analysen viser, at knap 1/3 af ulykkerne alene skyldes de ældre, godt 1/3 skyldes begge parter, og knap 1/3 skyldes alene modparten. Årsager til, at ældre forårsager ulykker skyldes sjældent overtrædelse af Færdselsloven, men fx ildebefindende eller fejlvurderinger. Dette adskiller sig klart fra de almindelig årsager til ulykker, der skyldes lovovertrædelser som fx for høj hastighed, uopmærksomhed eller spiritus.

Lægeundersøgelsen.

En international analyse foretaget af DTU, Institut for Trafik viser, at seniorer har samme lave ulykkesfrekvens i alle lande uanset aldersgrænser og lægeundersøgelser. Seniorer i vores nabolande, Sverige og Tyskland, der er uden lægeundersøgelser, forårsager lige så få ulykker som danske seniorer. Aldersbestemte lægeundersøgelser gør med andre ord ingen forskel for sikkerheden i trafikken.

Sundhedsstyrelsens konklusion er også klar: der ikke er evidens for lægeundersøgelse i en bestemt alder. Styrelsen skriver det i svar til Folketingets Retsudvalg 2011-12, og gentager det i Justitsministeriets rapport fra 2014 om fornyelse af kørekort til personer over 70 år.

Danske Seniorer fremhæver i en høring i Folketinget i 2013, at der - udover mangel på evidens - også er ganske betydelige omkostninger knyttet til Særloven. Seniorer betaler årligt op mod 150 mio. kr. i honorarer til læger, borgerservice mv. Lægerne bruger op mod 70 årsværk på undersøgelserne. Resultatet er at 1 % af alle der undersøges, bliver stoppet. 99 % finder selv ud af det. Undersøgelsen er både meget dyr og meget ineffektiv, sammenlignet med andre lægelige screeninger.

Alt dette burde føre til, at Særloven fjernes, men nej. Justitsministeriet udarbejder en såkaldt mørke-rapport som konkluderer, at der ikke er evidens for en aldersgrænse, og at grænsen derfor anbefales hævet til 75 år! Dette vedtages af Folketinget i 2015.

Danske Seniorer anbefaler at særloven fjernes nu.

Danske Seniorer mener, at alle skal være lige for loven - også Færdselsloven - og vi undrer os over, at det ikke er sket for længe siden. Vi er blevet opmærksomme på, at der er en vis modstand fra de, der lever af Særloven og skal derfor nævne, at tallene for personskader i færdselsuheld ikke er påvirket af, at aldersgrænsen er hævet fra 70 til 75 år.

Afslutningsvis gør vi opmærksom på, at der kommer flere seniorer i de kommende år, og at sikkerheden i trafikken vil øges i takt hermed. Men sikkerheden for seniorerne stiger ikke. Vejdirektoratet oplyser, at medens det samlede antal dødsulykker i 2010-14 er faldet med 29 %, er det steget med 6% blandt 65+ årige. I 2014 sker 24 % af dødsulykkerne blandt 70+ årige. En realistisk og nødvendig indsats for seniorer handler derfor ikke om at kontrollere seniorerne, men om at beskytte dem mod trafikanter, som bryder Færdselsloven samt om oplysning til gavn for seniorerne.

Vi ser frem til, at Transport- og Bygningsudvalget vil vurdere sagen sagligt, og i lyset af de store omkostninger, menneskelige såvel som økonomiske.

Med venlig hilsen

Danske Seniorer

Jørgen Fischer
Landsformand

Per K. Larsen
Næstformand

Oversigt over de undersøgelser, der henvises til:

- Ældres vilkår som trafikanter. Færdselssikkerhedskommissionen til Folketinget 2005.
- Trafikulykker med ældre bilister. DTU Institut for Transport 2011.
- Ulykker med ældre bilister. Havarikommissionen for Vejtrafikulykker 2012.
- Hvilke ældre bilister fornyer deres kørekort og hvorfor? - En undersøgelse om kørekortfornyelse ved 70 års alderen. DTU Institut for Transport 2012.
- Danske ældre bilisters selvregulering i trafikken. DTU Institut for Transport 2013.
- Dødsulykker 2014. Årsrapport Vejdirektoratet.
- Transportvaneundersøgelsen. DTU Institut for Transport 2015.
- L 69, Rapport og Lov om ændring af færdselsloven (Ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort m.v.)
- Sundhedsstyrelsens vejledning om vurdering af helbreds krav til førere af motorkøretøjer 2013.